

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๔๔

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง การยุบพรรคชาวไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเป็นหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๑๐๕๐ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาวไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชาวไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคชาวไทย คือ ภายในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แต่เนื่องจากเป็นวันหยุดราชการจึงครบกำหนดในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ พรรคชาวไทยต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ ๕,๐๐๐ คนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕

๒. พรรคชาวไทยแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ดังนี้

๒.๑ จำนวนสมาชิกพรรคการเมืองมี ๕,๕๐๔ คน ซึ่งมีข้อเท็จจริง ดังนี้

(๑) เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ พรรคชาวไทยแจ้งว่า มีสมาชิกพรรค ๕,๕๐๔ คน จัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) เสร็จแล้ว ๓,๑๕๐ คน ยังไม่ได้จัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) ๒,๓๕๔ คน และในวันดังกล่าว ส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) ที่จัดทำเสร็จแล้ว ๓,๑๕๐ คน

(๒) เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ พรรคชาวไทยแจ้งว่า จัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) ๒,๓๕๔ คน เสร็จแล้ว และส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) ที่จัดทำเสร็จแล้วเพิ่มเติม ๒,๓๕๔ คน ในวันดังกล่าว

๒.๒ ยื่นคำขอจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง จำนวน ๕ สาขา ได้แก่

(๑) ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก มีคณะกรรมการสาขา ๕ คน

(๒) ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต มีคณะกรรมการสาขา ๕ คน

(๓) ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖ หมู่ที่ ๓ ตำบลเขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีคณะกรรมการสาขา ๕ คน

(๔) ลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๒/๑๓๒๕ หมู่ที่ ๑๑ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร มีคณะกรรมการสาขา ๕ คน

(๕) สำหรับลำดับที่ ๔ พรรคชาวยุโรปได้ขอถอนเรื่องกลับไปในวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๔ จึงไม่มีการพิจารณา

๓. นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชาวยุโรป ลำดับที่ ๑ ลำดับที่ ๒ และลำดับที่ ๓

พรรคชาวยุโรปจึงมีสาขาพรรคการเมืองไม่ครบ ๔ สาขาใน ๔ ภาค มีเหตุให้ยุบพรรคชาวยุโรป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๔. นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาวยุโรป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เพราะพรรคชาวยุโรปไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕

๕. พรรคชาวยุโรปยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งว่า พรรคชาวยุโรป ยอมรับข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่ได้แย้ง หรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ยุบพรรคชาวยุโรป

โดยที่ข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเพียงพอที่จะวินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นได้อีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๓๒๘

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๖๕

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาคำร้องนี้หรือไม่
๒. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคชาวไร่ชาวนาไทยหรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ เพียงกรณีเดียว การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ในกรณีอื่นอีก ย่อมมีความหมายว่าพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มอำนาจให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็น บทบัญญัติที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ ดังรายละเอียดของความเห็นปรากฏในคำวินิจฉัยส่วนตัวที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ขอให้ยุบพรรคมวลชน แล้ว

ปัญหาที่สอง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น ในกรณี ของพรรคชาวไร่ชาวนาไทย ไม่สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๒๕ แล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคชาวไร่ ชาวนาไทย และพรรคชาวไร่ชาวนาไทยไม่ได้แย้ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคชาวไร่ชาวนาไทยตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ